

Kultur

Tlf.: 99353535 Fax: 99353375
kultur@nordjyske.dk
Langagervej 1, 9220 Aalborg Ø

Himmerlandsmelodier på Halkær

NY CD: Cd'en "Himmerlandsmelodier" bliver holdt over dåben lørdag eftermiddag på årets Halkær Festival og ved præsentation vil Eskil Romme (billedet) spille sammen med engelske Karen Tweed, harmonika, Morten Alfred Høirup, guitar, ghanesiske Ayi Solomon, percussion, Ditte Fromseier Mortensen, violin, engelske Becky Price, piano og polske Andrzej Krejnik, bas. Romme spiller selv saxofon, når der bliver præsenteret "brudstykker af liv sat på musik".

PEER HULTBERG skriver intenst om sit forhold til sine forældre. Og det er barsk læsning om et svigtet barn.

Forældreopgør

ERINDRINGER & BREV

Peer Hultberg: "Selvbiografi" & "Brev"

★★★★☆

Ved sin død forrige år efterlod Peer Hultberg sig to manuskripter, som han først ønskede offentliggjort efter sin død. De udgives nu, nænsomt redigeret af Anders Juhl Rasmussen og Hans Henrik Schwab.

Det ene manuskript havde Hultberg selv navngivet: "Selvbiografi", mens det andet var titelløst, men da Hultberg i manuskriptet omtaler det som et brev, er titlen blevet "Brev".

Selvbiografien er skrevet i flere etaper fra oktober 1987 til februar 1990. I juli 1992 prøver Hultberg at fortsætte selvbiografien, men det lykkes ikke rigtigt. Ej heller et nyt forsøg i juli 1998 giver resultat. Han fortæller, at han skriver denne selvbiografi for at gøre regnskab over sit liv.

Bogen er bygget kronologisk op, men med mange associative svinkeårer. Vi følger Hultberg fra barndommen i Horsens over ungdommen i Viborg til studieårene i København. Således hænger biografien også sammen i sin beskrivelse af de væsentlige drivkræfter i Hultbergs udvikling.

Vel er forfatteren da hovedpersonen, men centralt står også hans adoptivforældre, den senere landsdommer i Viborg Oskar Hultberg og hans hustru Xenia.

Og det er ikke venlige portrætter, der tegnes af den tyranniske, følelseskolde, nærige og stive far (Tænke sig, jeg har intet godt overhovedet at sige om min far) og af den sladderagtige mor, der var bange for sin mand, og som derfor løj. Destruktivitetens menneske kalder han sin far, og han tilgiver ham aldrig. Ofte følte han, at han måtte passe på sin mor, selv om hun var byens sladderkælling.

Forældrene levede som hund og kat: "Skænderierne, skænderierne, mine forældre der mundhugges, det er baggrundsmusikken i min barndom. Hvor var det et helvede med de skænderier."

Tidligt i studenterårene begynder han at orientere sig erotisk imod sit eget køn,

og i løbet af de følgende år bliver han sig sin homoseksualitet bevidst, og han beskriver intenst sine følelser og sine oplevelser.

Det er den voksne jungiansk orienterede psykoanalytiker, der ser tilbage på det velbegavede, unstimulerede, musikalske barn og den unge mand, der er i tvivl om studieretninger.

Bogen er også et opgør med fædrelandet. Han sidder i Hamburg og skriver: "Åh, hvor er det rart at være væk fra Danmark, Danmark hvor jeg dog hader det land ... Danmark er en forbandelse" konkluderer han i 1998.

Der er ved siden af disse portrætter tale om et ærligt bekendelsesskrift uden besmykkelser, og bogen bliver i moderne dansk litteratur en enestående selvanalyse, der fortæller om et barn, der føler sig svigtet i sin uendelige ensomhed og manglende intellektuel udfordring.

"Brev", der er skrevet umiddelbart efter moderens død, kan opfattes som et stykke sorgarbejde. Endnu engang forsøger Hultberg at indfange hende. Hun ønskede ikke, at han skulle få indblik i hendes intime liv: hun havde brændt sine breve. Han mener, at han måtte lade hende sejle sin egen sø: hun fulgte enhver opfordring til ham om hjælp ledsage af et: Jeg skal sørge for, at du ikke kan. Han føler derfor, at de svigtede hinanden, og at hun ofrede ham for at stå i faderens tjeneste.

Men til sidst nærmer en forsoning med den døde mor sig: "Tak for det du har været for mig. Tak for det du har givet mig."

Man skal læse den psykologiske fremstilling i selvbiografien før brevene til den døde mor, for i brevene får biografien beskrivelse af moderen et vidt perspektiv, fordi den måles med erfaringen og den voksnes indsigt nu, hvor moderen er definitivt ude af hans tilværelse.

Jens Henneberg
kultur@nordjyske.dk

Peer Hultberg: "Selvbiografi" & "Brev"

365 sider & 83 sider, 349,95 kr.
Lindhardt og Ringhof
Udkommer i dag.

En Aasenberetning

TEATERFEST: Hyldest til den kunstneriske insisteren på dialog

Af **Mathias Kokholm**
litteratur- & kunstformidler
kultur@nordjyske.dk

Aasen Teater, Institut for Folkeligt Teater, ligger i idylliske omgivelser derude på landet i Vendsyssel. Her er blevet uddelt Håbets Pris siden 1989. Dog er traditionen blevet brudt de senere år, hvor et parløb med Dell'Arte Teatret i Californien har taget form. Så nu holdes prisuddelingen i Vendsyssel hvert andet år og hvert andet år i Californien.

2009 er altså jubilæumsår, så stemningen blev spændt ud mellem nostalgiske tilbageblik og euforisk fremsyn. Her var folk i alle aldre, med mange forskellige erfaringer, hvilket ikke var nogen hindring for en vidunderlig sammenhængende dag. Hele situationen virkede som en stor generøs gestus. Traditionerne var mange og tydelige, men ingenlunde tyngende.

Det hele åbnedes med præsentationsrunde, hvor værtsparret Birthe Rosenfeldt og Lars Olsen præsenterede alle fremmødte med et par ord om den enkelte og et glas hjemmelavet hyldeblomstvin. Rammerne var der, det er klart, men de havde nærmest et indbygget modus, som satte gæsterne i gang med undersøgelser og leg som først blev indstillet da søvnen, vinen og pinsesolens dans satte punktum.

Man er ikke i tvivl om at stedet i dagene omkring pinsen udgjorde et centrum for teaterverdenen. Ikke blot den hjemlige danske, men en udvidet international scene. Udsynet og potentialet er stort derude, måske netop i kraft og på trods af stedets perifere placering.

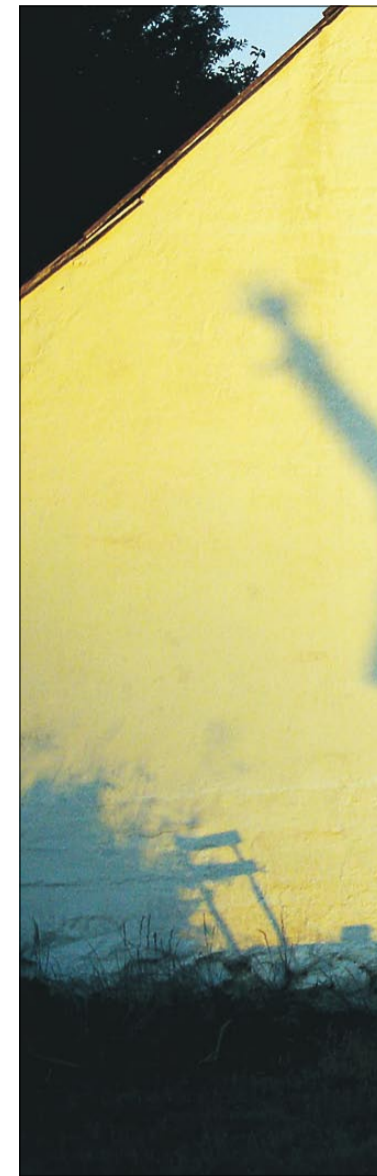
Hovedpersonen var svenske Suzanne Osten, kunstnerisk leder af Unga Klara, Stockholms Stadsteaters berømte afdeling for børne- og ungdomsteater, gennem 37 år. Ostens kunstneriske virke har primært kredset om barnet, kvinden og den skæ-

ve eksistens i et hierarkisk samfund, hvor barnet forværres af den voksne, kvinden undertrykkes i det patriarkalske og den utilpassede bare overses. Her beskrevet i al sin reducerede korthed.

Håbets pris uddeles til en person eller et teater som har "arbejdet for det menneskelige håb". Suzanne Osten blev særligt hyldet inderligt og nært af den noget yngre kollega Moqi Simon Trolin, teaterdirektør på Mungo Park, Kolding, for hendes kompromisløshed, evnen til at formulere en kritik i øjenhøjde, samt etablering af et rum for nærvær og dialog. Selv gav Osten et indblik i denne praksis ved et foredrag omhandlende et af hendes seneste projekter, baby-dramaet, en opsætning for babyer i alderen 6-12 måneder. Et projekt som illustrerer hendes insisteren på det absolut ahierarkiske. Grundtanken er at mennesket bærer alle aldre i sig hele vejen gennem livet og at det lille barn er i stand til at afkode selv komplekse æstetiske udtryk. Dramaet formidles til børnene ved at lade dem indgå og lege sig igennem forestillingen, samt tage højde for og spille på barnets førsproglige betydnings- og erfaringsdannelse.

Prisvinderen flankeredes på den ene side af den kunstneriske avantgarde ved fluxuskunstneren Mogens Otto Nielsen, som udstillede nye værker og særlige sammenstillinger af fundne objekter. På den anden side flankeredes hun af folkekunsten ved de brave spillemænd Stefan Groot og Ole "Spillemand" Jensen på harmonika og gulfvspan, som spillede op til dans. Naturligvis var der også teater til stede med den fine forestilling "Freddy og Far" med Torkild Lindebjerg.

Hvad der udspillede sig denne pinsesøndag på Aasen teater, var en situation, hvor den folkelige kunst og det radikale kunstneriske

eksperiment komplementerede hinanden i fin dialog. Et væsentligt aspekt af den kunstneriske avantgarde, historisk set, som de senere års rendyrkelse af eksperimentet måske har overset, eller bevidst udelukket, i en fokusering på stil og strategi.

Der er slet ikke så få paralleller at trække til Asger Jorn og hans samling af tegn og underlige gerninger i Silkeborg, Asger Jorn museet. Den konstante insisteren på at sammenholde det folkelige og det kunstneriske, som nævnt. Men hvor Jorns praksis nærmede sig kunstneren som etnograf eller arkæolog med sidestillingen af fortidens tegn og nutidens kunst, så går man på Aasen nærmere sociologisk til værks med etablering af et rum for direkte dialog med tidsånden. Viljen til at udsætte sin position og faglighed som kunstner, være i bevægelse, for at finde nye steder at tale fra i et samfund i forandring.

Lad os prise de håbefulde pionerer, som insisterer på dialog med folk gennem kunstnerisk form.